

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **D. R.**,
skazanego z art. 200 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 29 marca 2023 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Rybniku
z dnia 11 lipca 2022 r. sygn. akt VI Ka 167/22,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Rybniku
z dnia 14 lutego 2022 r., sygn. akt III K 2037/21,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz r.pr. T. R. – Kancelaria Radcy Prawnego w R., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji na korzyść skazanego jako jego obrońca, ustanowiony z urzędu;**
- 3. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

D.R. wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 14 lutego 2022 r., sygn. akt III K 2037/21, został uznany za winnego tego, że:

1. w dniu 24 września 2020 r w R., działając w krótkich odstępach czasu z góry powziętym zamiarem, w wiadomościach tekstowych poprzez komunikator W., kierował pod adresem B.R. groźby pozbawienia jej życia i jej najbliższych, wzbudzając w zagrożonej uzasadnioną obawę, że groźby te zostaną spełnione, tj. przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12§ 1 k.k., za które – na mocy art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 57b k.k. – wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności;

2. w dniu 25 września 2020 r w R. w celu wywarcia wpływu na świadka X.Y., działając w krótkich odstępach czasu z góry powziętym zamiarem w wiadomościach tekstowych poprzez komunikator [...], kierował pod jej adresem groźby pozbawienia życia jej i jej córki Y.Y., wzbudzając w zagrożonej uzasadnioną obawę, że groźby te zostaną, spełnione, tj. przestępstwa z art. 245 k.k. w zw. z art 12 § 1 k.k., za które – na mocy art. 245 k.k. w zw. z art. 57b k.k. – wymierzono mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

3. w dniu 24 października 2020 r., w R., około godziny 16.28, za pośrednictwem komunikatora [...], wysłał małoletniej Y.Y.– lat 13, film zawierający treści pornograficzne, a małoletnia pokrzywdzona zapoznała się z zaprezentowanym jej filmem o treści pornograficznej, tj. przestępstwa z art. 200 § 3 k.k., za które – na mocy art. 200 § 3 k.k. – wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności;

4. w okresie od nieokreślonego dnia 2019 roku do lipca 2020 roku w R. kilkakrotnie doprowadził małoletnią poniżej lat 15 – Y.Y. do poddania się innej czynności seksualnej poprzez pocałunki w usta, również z jednoczesnym włożeniem języka do ust pokrzywdzonej, dotykaniem okolic krocza, pośladków i piersi pokrzywdzonej oraz polecenie jej siadania na swoim podbrzuszu oraz podnoszenie jej i przyciskanie do swojego podbrzusza, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu w okresie od 11 grudnia 2012 r. do 07 października 2015 r. kary łącznej 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w W. w sprawie VI K [...] z dnia 14 października 2013 r., obejmującym m.in. karę 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w W. w sprawie II K [...] z dnia 19 września 2012 r. za umyślne przestępstwo podobne z art. 200 § 1 k.k.,

tj. przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które – na mocy art. 200 § 1 k.k. – wymierzono mu karę 5 lat pozbawienia wolności.

Sąd pierwszej instancji, na mocy art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. połączył oskarżonemu wyżej orzeczone w pkt 1, 2, 3 i 4 kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 7 lat pozbawienia wolności. Ponadto, na mocy art. 41a § 2 i 4 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną Y.Y. i zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej Y.Y. na odległość nie mniejszą niż 50 metrów na okres 6 lat; na podstawie art. 41a § 1 i 4 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną X.Y. i zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej X.Y. na odległość nie mniejszą niż 50 metrów na okres 6 lat, na mocy art. 41 § 1b k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu zajmowania wszelkich stanowisk, wykonywania wszelkich zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi dożywotnio, a na mocy art. 46 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek kompensacyjny w postaci nawiązki w kwocie 5000 zł na rzecz pokrzywdzonej X.Y.

Wyrok Sądu *meriti* został zaskarżony przez obrońcę oskarżonego w części dotyczącej skazania za przestępstwa opisane w pkt. 3 i 4 sentencji wyroku. We wniesionej apelacji sformułowano zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wydanego wyroku i mający wpływ na jego treść oraz zarzut naruszenia art. 7 k.p.k., mający wpływ na treść wydanego orzeczenia i wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w pkt. 3 i 4 wyroku.

Sąd Okręgowy w Rybniku wyrokiem z dnia 11 lipca 2022 r., sygn. akt VI Ka 167/22, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Od wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca skazanego, podnosząc zarzut naruszenia prawa procesowego w postaci art. 4 i 7 k.p.k., polegającego na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów poprzez:

1. niedokonanie prawidłowej weryfikacji zeznań pokrzywdzonej z punktu widzenia relacji łączącej ją z matką X.Y. oraz wpływu matki na małoletnią,

2. ustalenie okoliczności popełnienia czynów z art. 200 § 3 k.k. oraz 200 § 1 k.k. przypisanych skazanemu wyłącznie na podstawie zeznań świadków w osobach X.Y. i K.S. przy jednoczesnym odmówieniu przymiotu wiarygodności zeznaniom świadka G.R. w sytuacji, gdy Sąd nie uzasadnia dostatecznie i wystarczająco takiej oceny zeznań tej ostatnio wymienionej,

3. ustalenie okoliczności popełnienia czynów z art. 200 § 3 k.k. oraz 200 § 1 k.k., przypisanych skazanemu w sytuacji braku przeprowadzenia przez Sąd czynności wysłuchania pokrzywdzonej na etapie postępowania sądowego i oparcia stanu faktycznego na podstawie zeznań pokrzywdzonej złożonych w postępowaniu przygotowawczym.

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Rybniku z dnia 11 lipca 2022 r., sygn. akt VI Ka 167/22 w całości oraz wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 14 lutego 2022 r., sygn. akt III K 2037/21 w części obejmującej skazanie za czyny opisane w pkt. 3 i 4 sentencji wyroku oraz uniewinnienie Skazanego w tym zakresie, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 14 lutego 2022 r., sygn. akt III K 2037/21 w części obejmującej punkt 3 oraz 4, i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w oczywistym stopniu, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie należy zaznaczyć, że w judykaturze ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym: „art. 4 k.p.k. nie może stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej, gdyż w tym przepisie sformułowano jedną z generalnych zasad rządzących procesem karnym, która to zasada znajduje następnie konkretyzację w części szczegółowej kodeksu. Tym samym treścią zarzutu może stać się jedynie naruszenie tych konkretnych, szczegółowo wskazanych przepisów, nie zaś zasady generalnej” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2022 r., IV KK 373/22, LEX nr 3519636; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2021 r., IV KK 31/21, LEX nr 3123845*). Połączenie zarzutu obrazy art. 4

k.p.k. ze wskazaniem na jednocześnie naruszenie art. 7 k.p.k. również jest chybione, albowiem co do zasady zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów może być skutecznie podnoszony jedynie w sytuacji, w której Sąd odwoławczy czynił własne ustalenia faktyczne i dokonywał własnej oceny zebranych w sprawie dowodów (zob. np. *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2022 r., V KK 412/22, LEX nr 3513392; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2022 r., V KK 175/22, LEX nr 3416442*). W niniejszej sprawie taka sytuacja natomiast nie miała miejsca. W kasacji nie podniesiono przy tym zarzutu, że Sąd odwoławczy ze swojej funkcji kontrolnej nie wywiązał się w sposób należyty, a więc – przykładowo – rażąco obrazil przepis art. 433 § 1 i 2 k.p.k.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że Sąd drugiej instancji dokonał rzetelnej weryfikacji oceny zeznań X.Y. i K.S., mając świadomość tego, że w pewnym zakresie ich relacje procesowe stanowią dowód pośredni w sprawie (s. 7 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*), jednakże znajduje on wsparcie w dowodach o charakterze przedmiotowym w postaci wydruków wiadomości z aplikacji „[...]” wysyłanych przez skazanego oraz odpisy pamiętnika małoletniej X. Y. wraz z protokołem jego oględzin.

Sądowi odwoławczemu nie umknęła także powinność weryfikacji oceny zeznań G.R., której zeznaniom niebezpiepodstawnie odmówiono waloru wiarygodności, co dostatecznie uzasadnił już Sąd pierwszej instancji (pkt 1.2 *in fine* uzasadnienia wyroku Sądu *meriti*), zaś w apelacji – jak to uznał Sąd *ad quem* - nie wykazano, że ocena ta była dowolna, lecz przedstawiono własną wersję oceny tego dowodu. W tym kontekście oczekiwana autora kasacji, jakoby w tym zakresie stanowisko Sądu Okręgowego miałoby być szeroko uargumentowane nie znajduje podstaw. Poziom rozważań sądu odwoławczego jest w znacznym stopniu pochodną jakości argumentacji wyrażonej w rozpoznawanym środku odwoławczym. W świetle treści apelacji obrońcy D.R. poziom szczegółowości wyводу Sądu drugiej instancji jawi się jako proporcjonalny, spełniający standard rzetelnej kontroli odwoławczej, wyznaczany przez art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k.

Jeśli chodzi o końcową część rozpoznawanego zarzutu dotyczącego zeznań pokrzywdzonej, to oczywiste jest to, że zgodnie z art. 185a § 1 k.p.k. pokrzywdzonego, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, co do zasady przesłuchuje się tylko raz. Sama ta okoliczność, która miała miejsce w niniejszej sprawie, w żadnym razie nie może podważać wiarygodności zeznań X.Y., co do której Sąd *meriti* dysponował opinią psychologiczną wskazującą na psychologiczną wiarygodność zeznań pokrzywdzonej.

Odnosząc się natomiast do postulowanego zwrócenia się do Prokuratury Rejonowej w Rybniku o akta sprawy dotyczące zawiadomienia o podejrzeniu składania fałszywych zeznań przez Y.Y. i X.Y. to wskazać należy, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym nie przeprowadza dowodów co do istoty sprawy i dokonuje kontroli zaskarżonego orzeczenia sądu odwoławczego w odniesieniu do dowodów znanych lub możliwych do przedstawienia temu sądowi na dzień wyrokowania. Jeżeli natomiast po tym czasie, tj. po wydaniu prawomocnego orzeczenia, ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące m.in. na to, że skazany nie popełnił przypisanego mu czynu lub też w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia, to może to być podstawa do ewentualnego wznowienia postępowania w trybie art. 540 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalniając D.R. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążając Skarb Państwa. O kosztach pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu orzeczono na podstawie § 17 ust. 3 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 1-3 Rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz.U.2019.68 ze zm.).

[SOP]

[ał]

[as]

